

NADNIEMEŃSKI KURJER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 168
Redakcja otwarta od 12-11-6
Administracja 10-11-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4 wycieczki 5 zł
z odnośnikiem i przesyłką poczt. 4 zł. 80 gr.

№ 275 Rok II
GRODNO
wtorek 6 października 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 11 wierszy z tekstem 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyrażenie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8 mto szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w na głowau, obowiązują wszyscy już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Odezwa

Obywatele!

Rada Miejska, na posiedzeniu dn. 24 go września r. b. uchwałała zwrócić się do Wms z wezwaniem do wstrzemięźliwości w zakupywaniu towarów pochodzenia zagranicznego.

Sprawa to doniosłego znaczenia, bo wiadomo, że pieniądź wydany na towar zagraniczny, niekonieczny w życiu codziennym, odpływa z kraju, wzmagając bogactwo obcych—nierazko wrogów,—zubożając nas samych, osłabiając niezależność ekonomiczną, idącą zazwyczaj w parze z osłabieniem niezależności politycznej. Od nas samych zależy nasze bogactwo lub nasze ubóstwo!

Od przemysłowca i kupca zależy, czy—sprawdząc towar zagraniczny w celach zbycia—chce spowodować ciężkie zakłócenia gospodarcze, dotykające zazwyczaj handel i przemysł boleśnie.

Od konsumenta zależy, czy kupując w sklepach towar zagraniczny chce, by dochody jego kurczyły się,

by za jedną i tę samą wartość, coraz mniej innych wartości nabywał. A od nas wszystkich zależy, mniejsza lub większa zależność ekonomiczna od obcych.

Obywatele! Nie kupujmy obcych zagranicznych towarów! Pieniądź, pracą zdobyty, lokujmy u siebie samych, usbywajmy towary wytwarzane tylko w kraju i przyczyniamy się do rozwoju ojczystego przemysłu, do pomnożenia bogactwą Narodu.

Obywatele! Rada Miejska żywi nadzieję, że głos Jej nie przebrzmie bez echa, że hasło rzucione znajdzie w sercach oddźwięk, a w umysłach właściwe zrozumienie i przyczyni się do zlikwidowania kryzysu gospodarczego, jaki—wskutek nadmiernej zalewy rynku oboimi towarami—my i Państwo nasze przeżywa.

(—) Ed Stepiński
Prezydent m. Grodna
Grodno, d. 28 września 1925 r.

Sprawozdanie z kolonij letnich T-wa „Oze“

1. Sprawozdani ogólne

Kolonja letnia T-wa „OZE“ została otwarta 3 czerwca 1925 r. we wsi „Ł. sołna“ w okolicy miasta.

Została urządzona w 2 budynkach, składających się z 14 pokojów, mianowicie 7 sypialni, 1 pokoju izolacyjnego, 1 pokoju jadalnego a jednocześnie klubu dziecięcego, 1 kuchni, 1 pralni, 1 szpitalni, 2 pokoi dla personelu i była czynną przez 8 miesięcy od 3 VI. do 4 IX. r. b.

W ciągu tego czasu w kolonji były urządzone 8 zmian, przy czem każda grupa składa się z 48—50 dzieci. Każda zmiana dzieci korzystała z letniska w ciągu 1 miesiąca.

Dzieci znajdowały się pod stałą opieką lekarską. Kolonję można uznać za typ kolonji letnich.

Pedagogiczny personel kolonji składa się z 2 wykwalifikowanych nauczycieli wychowawczych.

Rozkład dnia w kolonji następujący:
7 rano—wstawanie, od 7—8 sprzą-

tanie pokoiów przez dzieci i gimnastyka, 8,30—śniadanie, 9—10,30—przyjmowanie leków i porady lekarskie, 11 rano—drugie śniadanie, 11—1,30 — kąpiele słoneczne ewentualnie roboty ręczne oraz gry, 1,30—obiad, 2—4—odpoczynek w łóżkach, 4,30—podwieczorek, 5—7,30 roboty ręczne, pogadanki oraz gry w lesie albo w klubie (zależnie od pogody), 7,30—kolacja, 8—spoczynek.

Racja dzienna: chleb i bułki—500 gr., jaja—2 i pół sztuki, mleko—0,650 litrów, mięso—100 gr., masło—50 gr., tłuszcz—10 gr., kasza—80 gr., jagody i jarzyna—50 gr., ziemniaki—200 gr., jarzyny strączkowe—200 gr., śmietana, zsiadłe mleko i ser—20 gr., cukier—50 gr., kakao, kawa—5 gr., ryby i śledzie—10 gr.

Ogólne wydatki T-wa na urządzenie i utrzymanie kolonji wynosiły 13.465 zł. 79 gr. Ogólna liczba dni w kolonji—4316. Jeden dzień w kolonji kosztował 3 zł. 12 gr.

2. Wyciąg ze sprawozdania statystycznego

W ciągu 8 miesięcznego istnienia kolonji było na utrzymaniu: 129 dzieci—71 chl. i 58 dziewcz. z tej liczby 16 dzieci—13 chl. i 3

dziew. spędziły w kolonji, stosownie do zargądzenia lekarza, po 2 miesiące.

Korzystali z kolonji dzieci wszystkich zakładów naukowych prywatnych, państwowych, powszechnych, średnich i zawodowych oraz uczących się prywatnie, jak również 7 dzieci nie uczących się. Sierot całkowiych lub połoniecznych jak również rodziców niezamożnych.

3. Sprawozdanie lekarskie

Lekarze szkolni zakwalifikowali, jako potrzebujących poprawy, do kolonji 539 dzieci w tem:

86 z gruźlicą, 68 z skrofulozą, 330 z błędnicą, 35 silnie wycieńczonych. Z braku środków materialnych przyjeżdżo na kolonję zaledwie 129 dzieci. Wybrane zostały dzieci najbardziej potrzebujące poprawy.

Dzieci w kolonji byli obarczone chorobami:

45 błędnicą, 26—skrofulozą, 34—gruźlicą, 15—gruźlicą płuc, 8—gruźlicą kęści, 1—innemi chorobami.

129 dzieci spędziło na letnisku 4316 dni. W kolonji stosowano nast. metody leczenia:

Wszystkim dzieciom dawano codziennie rybi tran, 77 dzieciom zrobiono 2310 zastrzyków, 4 dzieciom zrobiono 45 kąpiele, 4 dzieci przeszło kurację w łóżku, 37 dzieci otrzymało specjalne utrzymanie, 120 dzieciom robiono codziennie zimne nacierania.

W czasie pobytu w kolonji dzieci przechođziły choroby następujące: Angina—16 dzieci, zaburzenia żołądka—10, influenza—7, robaki—5, ospę wietrzną—1, owrządzenia skóry—2, tany uciskowe—2, choroby oczu—2, choroby uszu—2, choroby zębów—2. Ogółem—49 dzieci.

Odesłano z kolonji z powodu choroby—2 dzieci. W izolatorze przebyło 22 dzieci przez 83 dni, 40 dzieci gorączkowało.

Na wadze przybyło: 31 dzieci do 1 kg., 54 dzieci do 2 kg., 33 dzieci do 3 kg., 7 dzieci do 4 kg., 4 dzieci od 4 kg. do 5,7.

Ogólnie przybyło na wadze 235,45 kg. Przezięnię—1,825. Maksymalnie—5,7. Minimalnie—0,2. Ogólny stan zdrowia znacząco się poprawił.

Z 40 gorączkujących 60 proc. prze stało gorączkować, a z pozostałych temperatura się zmniejszyła.

4. Sprawozdanie pedagogiczne.

Staly nadzór wychowawczy nad dziećmi sprawowały 2 wykwalifikowane nauczycielki—fretlanki.

Zadaniem personelu nauczycielskiego było:

1) przyzwyczaić dzieci do przestrzegania regulaminu kolonji co mogło spowodować największe ko-

rzyśo, dla dzieci z ich pobytu na letnisku.

2) Wzbudzać ochęć do działalności samodzielnej oraz wpływać ażeby otrzymane pojęcia i wiadomości służyły dzieciom jako wzór do naśladowania po opuszczeniu kolonji.

3) prace ręczne, pogadanki, gry i t. d. Zadania były spełnione z powodzeniem, nie zważając na to, iż dzieci nie były przyzwyczajone do życia kolektywnego.

Dość czasu poświęcono pracy ręcznej. Udało się utrzymać w końcu pewną ilość gotowych robót z szypek, kory, fetiku, papieru drzewa.

W ciągu tego czasu były urządzone 3 przedstawienia dziecięce które przypadły na odjazd poszczególnych partji z kolonji. Program takiego przedstawienia składał się ze scenek dziecięcych, deklamacji, śpiewu, tańców i t. p. Przedstawienia te cieszyły się wśród dzieci wielkim powodzeniem.

5. Sprawozdanie kasowe.

Przychód:

od Magistratu m. Grodna	5.000.—
od Wojew Białost.	560.—
od Tow. Biał. opieki nad sierotami żydowskimi	736,16
za utrzymanie dzieci w kolonji	3.929,—
ofiaty i imprezy	484,57
sumy przechodnie	774.—
Razem	11.422,78
dług od Magistratu m. Grodna	790.—
	12.212,78

deficyt	2027,96
	14.240,89

Rozchód:

Utrzymanie	6.657,67
Wyd. med. sanit.	340,96
Urządzenie	1.680,95
Mieszkanie i remont	1.286.—
Personel	2.664,80
Pomoc naukowa	87,28
Koszta podróży	576,77
Różne	271,91
Sumy przechodnie	154,80
Razem	13.620,59
Dług Tow. „Tuz“	620,—
	14.240,59

Rietownicza Kolonji

(—) Dr. S. Sołowiejczyk

Zarząd T-wa „Oze“ w Grodnie;

Prezes: (—) Dr. A. Lipnik

Sekretarz (—) O. Suchowlański.

Czytajcie „Nadniemeński Kurjer Polski“

Z Sądu Pokoju

Sąd Pokoju I-go Okręgu rozpoznał sprawę Dyonizego Kołb-Sieleckiego, b. urzędnika Skarbowego obecnie urzędu prokuratury, przeciwko Nacz. Urzędu Skarbowego i inni za niezważenie mającej pierwszeństwa na tem, że gdy S. przyszedł do Urzędu Skarbowego celem ostatecznego umówienia na lokal Naczelnik Urzędu powiedział mu: „Pan już tu urządzenie skończył, proszę się wynosić”.

Sprawa ta obecnie znalazła się powtórnie na wokandzie, bowiem pierwotnie była odłożoną celem wezwania nowych świadków.

Z tego rozpraw okazało się, że Kołb-Sielecki przyszedł do Urzędu dowiedzieć się o wysokości mającej być wliczoną opłaty stałkowej za umowę mieszkaniową i zwrócił się do jednego z tych urzędników, których obowiązkiem nie jest załatwianie interesantów, z prośbą o napisanie mu odnośnej deklaracji do Kasy Skarbowej.

W trakcie tego wszedł do pokoju Nacz. Urzędu, widząc Kołb-Sieleckiego, nie czekając na wytłumaczenie kazał mu wyjść.

Wezwani świadkowie w liczbie 9-ojii stwierdzili, że Naczelnik urzędu Kołb-Sielecki odczytał się. Pan tu już skończył urządzenie proszę wyjść, nie zaś proszę się wynosić jak mu to inkryminuje oskarżyciel, co nawet potwierdził również sam oskarżyciel, będąc na żądanie obrony badany w charakterze świadka.

Sprawa pierwotnie została odłożona z powodu niestawienia św. Pławńskiego, który obecnie poczynał zeznania wraz ze świadkami: Wasilawskim, Małowcem, Orleckim, Jarmulowiczem, Dzierżewiczem i Krawczewiczem, zast. Nacz. Urzędu, którego stawienie żądała obrona.

Świadek Krawczewicz stwierdził, że oskarżyciel absolutnie nie miał się do roboty w tym pokoju, w którym się znalazł, że jako b. pracownik urzędu winien być obciążony formalnościami, nie miał potrzeby zwracać się do urzędników o napisanie deklaracji, a temu samemu odbierał im czas, że dla otrzymania tej informacji jest inny wydział, tam zaś dokąd udał się oskarżyciel wreszcie dnia i nocna praca, w celu ściągania podatków bieżących i przygotowywania się do następnych o czym oskarżycielowi dobrze było wiadomo.

Rzecznik oskarżyciela mec. Horbaczewski dowodził mianem, że świadkowie, jako podwładni Nacz. Łuby z pewnych względów niezapalnie dokładnie zobrazowali fakt oraz podali słowa wypowiedziane przez oskarżonego.

Potwierdzenie zaś przez oskarżyciela tychże słów w dosłownym brzmieniu, podaniem przez świadków, rzecznik tłumaczył stanem wyjątkowego zdenerwowania, w jakim znajdował się jego mocodawca w trakcie badania go, jako świadka, dzięki czemu źle się wyraził na Sądzie.

Obronca oskarżonego mec. Firstenberg nie może zgodzić się, aby wszyscy 9 cii świadkowie nie zastępowali na wiare jedynie dla tego,

że są podwładnymi oskarżonego. Zresztą gdyby nawet przypuścić można było coś podobnego, to pozostaje jeszcze jeden świadek, a mianowicie sam oskarżyciel, którego przecież trudno posądzić, aby należał do smowu.

Następnie obronca dowodził, że trudno jest zrozumieć, aby student uniwersytetu, a jednocześnie b. urzędnik tegoż urzędu, po otrzymaniu informacji od refer. Waha nie był w stanie sam na własną deklaracji i potrzebował w tym celu przeszkadzać zajętemu pracą w innym wydziale urzędnikom.

Obronca twierdził, że Naczelnik nie tylko miał prawo, lecz obowiązek kazać usunąć się oskarżycielowi z pokoju, w którym jedynie przeszkadzał normalnie pracować ludziom, najcięższym nad wyjątkową, intensywną pracą, przygotowywaną do ściągania podatku dochodowego.

Następnie obronca stwierdził na podstawie zeznań samego oskarżyciela, iż tenże dobrze wiedział, że oskarżony nie powiedział pod jego adresem inkryminowanych mu słów, a zatem zupełnie świadomie napróżno absorbował urzędnikom czas nie tylko w urzędzie, lecz również obecnie zmuszając ich do nieprodukcyjnej straty czasu w Sądzie a także zajął niepotrzebnie czas Sądowi, na jakies wrojone porachunki ze swym bytym zwierzchnikiem co tolerowane być nie może, a co uważa za niesumienne oskarżenie. Wobec powyższego prosi o uniewinienie oskarżonego z braku wszelkich dowodów.

Sąd, przychylił się do wniosków obrony, wydał wyrok uniewinniający oskarżonego.

Usiłowanie samobójstwa

W dniu wczorajszym żądnięcie znaleźli w ogrodzie miejskim młodą kobietę z przestrzeloną prawą pierśią. Dooperację ustawiłono w stanie ciężkim do szpitala miejskiego. Dochodzenie ustaliło, że jest to niejaka Ochromowicz Stanisława, zam. przy ul. Górnej № 8.

Ben—Ali

Wczorajszy występ Ben—Ali sprawił tym, którzy mieli sposobność widzieć go półtora roku temu pewnego rodzaju rozczarowanie. Wina w tym wypadku było zderzenie wanie jakomu uległ Ben—Ali z powodu przerwania mu doświadczeń przez władze.

Dzisiaj mistrz obiecuje szereg pomysłniejszych doświadczeń.

Osobiste

Prokurator Sądu Okręgowego w Grodnie p. Henryk Kles powrócił z urlopu i objął urządowanie.

Francuskiego języka

udziela wykładów kwalifikowana nauczycielka, która studiowała język francuski w Paryżu wiadomość ul. Pocztowa 1, Szuszan 21.

Korepetycji języków

fancy, francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych u dzielnicy Krakiewicz Puszkina 28

Wyciąg

ze spostrzeżeń wojsk. stacyj meteorologicznych O. K. III.

		Ciśnienie powietrza	Prędkość wiatru w m/s.	T° najwyższa za dobę ubiegłą	T° najniższa za dobę ubiegłą	Stan pogody za dobę ubiegłą
Grodno	g. 18	745.5	12	—	—	Pogoda zmienna deszcz przelotne
	g. 21	747.6	6	+ 9,8	+ 3,1	
	g. 7. dn. 6. X.	743.2	4	—	—	
Wilno	g. 18	741.0	9	—	—	Pogoda zmienna deszcz koło południa
	g. 21	745.3	14	+ 10,0	+ 2,0	
	g. 7 dn. 6. X.	—	—	—	—	
Białystok	g. 18	744.4	5	—	—	Pogoda zmienna deszcze przelotne d. r. pogod.
	g. 21	745.1	3	+ 9,0	+ 2,0	
	g. 7 dn. 6. X.	750,1	1	—	—	

Ciśnienie podane jest rzeczywiste—bez redukcji stanu barometru do poziomu morza.

Kino-Teatr „PALACE“

Dzisiaj dn. 6 października b.r.

ostatni występ

znakomitego, światowej sławy halucynatora, jasnowidzącego egipcjanina i profesora uniwersytetu w Egipcie

Ben—Ali

który wykona moc eksperymentów z zakresu tajemnic życia pozagrobowego

Po za produkcjami objętymi programem demonstrowaną będzie wielka sensacja—fenomenalne doświadczenie

Ben—Ali daje 500 dolarów temu kto zrani go strzelając ze zwykłej strzelby w odsłoniętą pierś!

Żeby wierzyć—trzeba zobaczyć!

Początek o godz. 8-ej wiecz.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

CRESOVIA

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

Każdy właściciel domu w interesie własnym zgłosi się niezwłocznie do biura Związku Właścicieli Nieruchomości (Hoovera 9, m. 4) po wykaz z oznaczeniem wysokości komornego i kosztów w domu.